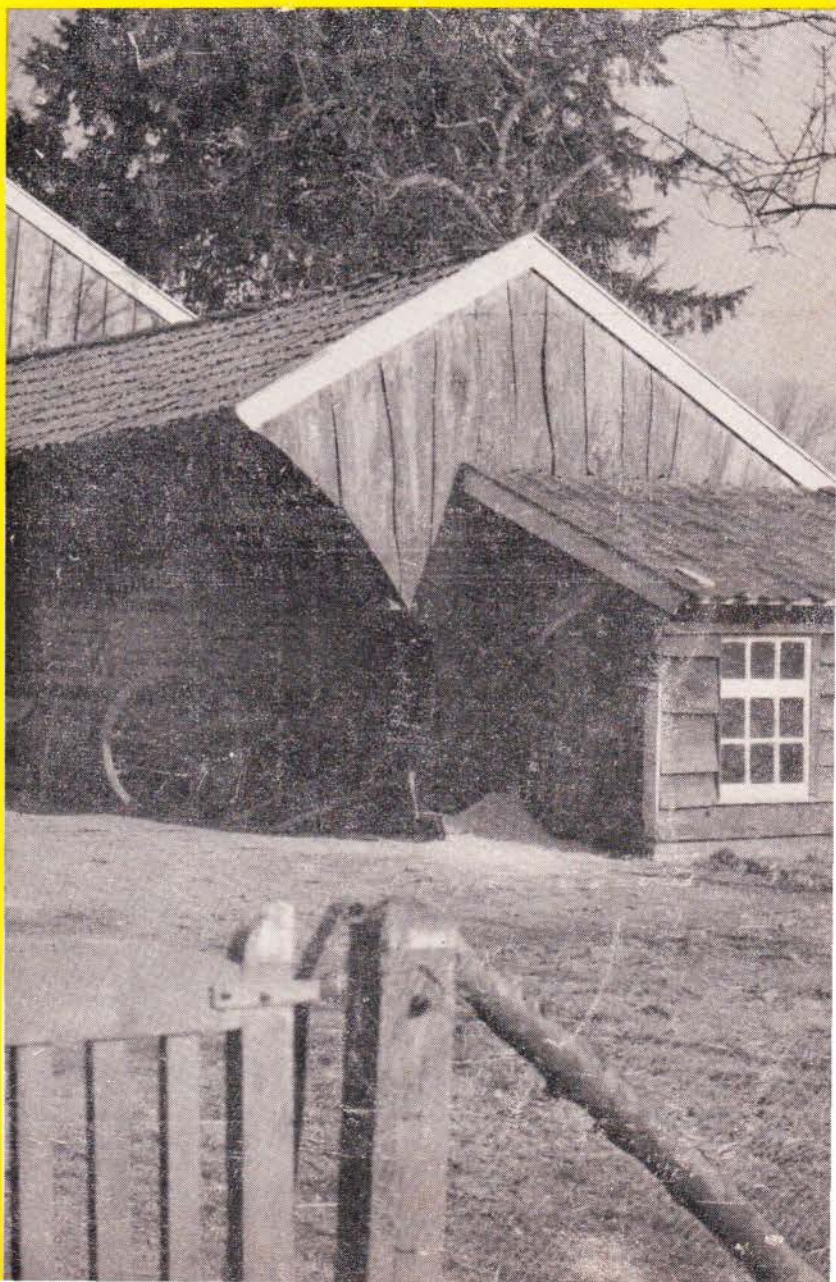

Twènterlaand

en -leu
en -sproake

Moandblad voor 't Twèntse volk

No. 7 - 1e Joargang
SEPTEMBER 1956

De Schrik van Almelo

Nederlands grootst gesorteerde zaak voor
DAMES- EN HEREN REGENKLEDING
 met de laagste prijzen

GROTESTRAAT 147
 50 m. vanaf Postkantoor

*Stap in bus of trein,
 de reiskosten worden U
 vergoed!*

Ne zaak van 'n ooln stèmpel
 Da's zeker en gewis
 Is veur de Tukkers
 De beste reclame dee d'r is
 Dat is:

J. H. Smit - Hengelo

HERENKLEDING

Willemstraat 46 - Telefoon 3777

'n mooi
 schilderiej
 koop iej better
 en veurdeliger
 bieij
 „de Twèntse
 Keunsthandel”

H. J. Prins

W. de Clercqstr. 45
 HENGEL

**WAAR ELEGANCE ALS
 MAATSTAF GELDT, ZIET
 MEN**

Wagenaar's
KLEDING

HENGEL

Klaant'n van BISSCHOFF
 Bint almoal vol lof
 Ne dame of heer . . .
 Ze komt aaltied weer
 want:

Bischoff

hef 't beste wat er is!

Oawertuugt ow van disse waarheed

Sturka

sportkleding
 VOOR HET HELE GEZIN

KUIPERS

HENGEL - Telgen 21

EERST EVEN NAAD

STOFFENHUIS

Schulte
 ENSCHEDESESTR.
 HENGEL

„'n oold adres
 in 'n niej hoës”

Grote sortering Gero-artikelen
 Thee- Eet- en Ontbijtserviezen
 Keukenuitzetten, Speelgoederen

M. HILBERDINK

Marktstraat 25 / hoek Willemsplein, Hengelo

VESPA

aait an
 de spitse
 op 't
 vlakke laand
 en in
 de bèrgen

Willems

Langestroat 21
 HENGEL
 Kuierdroad 3438

Van 'n Redaktie-Adviesraad

As 'n volk an de weet komp ne historie te hebben en daoran zin tookent, wödt 't zik zienen egenaard bewust. Dit geeltd ook vuur 'n gewestelik volk. Dow schriewers oet bestöwen archieven de geschiedenis van Twente an 'n dag brachn, begun de „bewustwording“ van 't Tukkerse volk. Pionier was pastoor Geerdink met zien „Archidiaconaat Twente“. Nao um kwammen Van Deinse, Röring, ter Kuile, Snuif e.a. Eer wark vaalt in 't leste van de 19de en in de eerste decennia van de 20ste eeuw.

In denzölfden tied wödden den Twentsen egenaard van 't Westen oet met volslagen ondergank bedreigd. School en krant, tied-schrift en boek, het moderne snelverkeer, immigratie, radio — dit alns was ter aower oet um den Twent geliek te schakelen. De doodsklok luun aower de mooderspraak, de oole klederdrach, de gebroeken, de lëwenswize, de Sassische bouwkunst. As reactie daarop ontstun, wat „regionale beweging“ wödt neumd en dee stimuleren in sterke maote de „bewustwording“ van het Twentse volk.

Good-Twentse leu begonnen zik te interesseren vuur alns, wat Twente an egenaard har. Volksleedjes en riemsels, sagen en räödselkes, sprekweur en zegswiezen wödden bi'j meka gadderd en duur schriewers pubelseerd in de gewestelijke kranten en in 'n Tw. Almanak, ook enkeld in 'n boek (Elderink). Benaamd het jonge volk dwepen met de Twentse klederdrach (mer het „teug“ wödden alleinig an êtrökken bi'j bepaalde gelegenheden!) en met folkloristische gebroeken, woo ze vrogger minachtend oop daal hadden zeen. Wi'j maken het reveille met van 't Palmpaosken-löpen, van de Pinkster-

broed, het klootscheeten, de oole volksdansen, het kraamschudden (krentenweggen!), het midwinterblaazen, het herstel van de boerenbouwkunst (architect Jan Jans), het Paosveurbranden enz.

In disse bewustwording van den Twentsen egenaard spöllen de mooderspraoke ne grote rol. Zo as aoweral, woe 'n volk zik as zodäönig bewust wödt, begonnen ook hier de schriewers en dichters met lokale kunst. De eigen historie, de sagen en volksvertelsels, de mensken oet eegen gewest met eere gebroeken en egenaard, het Twentse land met ziene planten en deeren, dat almoals wödden duur eer zeen met ne ni'je leefde, want daorin zaggen ze symbolen van het Twentse volkswezen.

De aantrekkelijkheid van disse regionale schriewerij — dee bi'j dichters as Berghede, C. Elderink en Johanna van Buren het eerst literatuur wödden — lëe in zien leefdevol zeen van oole bekende en naobi'je dinge. Dee dinge wadden der altied wa wes, mer zee kregen non het anzeen van wat ni'js. De schriewers wödden verstaon duur al degenige, in wee den Tweentsen egenaard nog neet dood was en bi'j wee öök ni'je leefde en belangstelling wekt wödden vuur alns, wat Twente tot Twente maakt.

Dit kan beschouwd wödden as de beginperiode van de Twentse literatuur. Zee mag oop eer credit schriewen, dat ze in völ Twentse hatten de leefde vuur de mooderspraak, vuur de Twentse historie en folklore hef oop êwekt en daomet van binnen-oeten stewigen dam hef oopsmetten tegen de nivelleerende en verinneweerende krachen van boeten-oet.

Mer bi'j disse beginperiode mag het en zal het neet bliewen. Echte literatuur mut 't volstannige menselike lëewen wier geewen. 't Schriewen aower sagen, oole gebroeken enz. is nog gen „kunst“; dat wödt 't pas, as 't betekenis krig in verband met het lëewen en drieren van de leu oet de „regio“. De besten onder de Twentse schriewers en dichters begriep dit ok wa. As Legtenberg de stemmige stilte van 'n Twents haarfs-

KOPEN BIJ DE SPAR
IS SPAREN BIJ DE KOOP

landschap schildert, dan zegge (ik citeer oet 'n kop):

De elzenstrunke an den diek
— de rugge krom — dee lustert;
as wakers, dee in 't starfhoes zint,
de dannenbeume flustert!

Oop 't Twentse platteland waakt de naobers 's nachens in 't starfhoes, zo lang 't liek baowen eerde steet. Dan is 't heel stil in de kōkken, de naobers kuiert zetje, of ze bang zint de rōs van den ofgestōrvene te versteuren: zo doot de dannenbeume in 't stille starfhoes van 'n haarfs. In dit gedich vormt mensen en natuur ne ni'je eenheid, dee toch duur en duur Twents is. Mer van de oole beschrievende poëzie is niks meer aower. Dit is grote literatuur.

Jammer genog hew doavan tot now too nog weinig. Wi'j zit nog volop in de beginperiode, woer ik zo straks van sprōk. As „Twenterlaand” proza en poëzie oet dee beginperiode brenk, dan schulkoft menig-een en zeg, dat het Twentse maandblad „neet oop peil” steet. Geliek hebt ze in zoo wied. Mer „Twenterlaand”, dat 'n tiedschrift wil wēen vuur alle Tukkers, mag toch genen streep zetten achter de beginperiode, want breede laogen van ons Twentse volk zint wa wisse neet too an „grote” literatuur. Kotte verhalen, zo as b.v. Klaassen, Buur-sink en Wilmink schriewt, vetelsels oop

maot en riem van Lex Meuris, Joha. v. Bur-en, Budde e.a., dat is mooderspraok, dee 't volk versteet. Meer ontwikkelde Twenten kunt, wat good is in 't wark van disse schriewers en dichters, ook wa waarderen, mer zeet vuur de Twentse literatuur en kultuur toch meer heil in gedichen, zo as b.v. Leg-tenberg, Lamm, Borghuis, Jassies en v. d. Molen in eere beste ogenblikken maakt, poëzie, dee de beginperiode ontgreuijd is en ne ni'je leefde scheidt — ne ni'je Twentse leefde.

„Twenterlaand”, dat wil methelpen an het bewaren van den Twentsen egenaard, zal ruimte bliuwen geewen an de warkers van de beginperiode, mer dao neuws ook geern 'n plaetsken inruumen vuur de geesteskinden van dichters en schriewers, dee perbeert zik in poëzie en proza baowen de lokale kunst oet te wosseln. Zo zōt den Raod van Advies ziene taak. Woe meer „welwillende kritiek” hee daobi'j ondervindt, woe leewer! Hee maakt de weur van Berghege tot de ziene:

As Kritikus met groot verstand
— Hee dreg ne grote brille —
Luk op- of an te marken hef,
Hee haolde zik neet stille!
Al 't menschenwark hef zien gebrek
En 't netste kan nog netter.
Dee mèent, dat hee 't verbeterren kan,
Dèn zeg ik: „Doo iej 't better!”

G. B. Vloedveld.

REIN, ziene naam is klein —
Mer ziene zaak is fijn

DAT IS . . . REIN!

Biej hem bint de priesen stukken læger
as bieje aandern!

REIN WESTERHUYS

BRINKSTRAAT 24 — HENGEL

Twënterlaand
en -leu
en -sproake

Moandblad vuur 't Twëntse volk

Abonnementsprijs: 90 cent per kwartaal. Losse nummers 45 cent.

REDAKTIE en ADMINISTRATIE-
ADRES: Uitgeverij „Twënterlaand”
Kortenaerstraat 29 - Hengelo (O.)
Telef. K 5400-7987
Bank: De Twentsche Bank N.V.
Postrekeningnummer 820018
SAMENSTELLING:
TWENTSE SCHRIJVERS

REDAKTIE-ADVIESRAAD:
Gerard Vloedveld sr., Almelo
(voorzitter van de Twentse Kring van
Sassische schrijvers)
Toon Borghuis, Oldenzaal.
Jan Wilmink, Hengelo (O.)
Arend Lamm, Hengelo (O.)

Op 't omslag: Foto 't Hoen, Ênsche.

voor Uw
RIJBEWIJS,
rijbewijsverlenging^{EN}
VERHUUR z.CH.

travo
 F.N.O.P.
 DELDENERSTR.10A -TEL.2804

H
E
N
G
E
L
O
(O.)

**ELECTRO
 MOTOREN
 HANDEL**

**WIKKEL
 BEDRIJF**

JULIO

ENSCHEDÉ
 PYRMONTSTRAAT 15 TEL. K 5420-4075

Deldenerstraat 36-38
VASTE GOEDEREN:
 Koop / Verkoop
 Huurincasso
 Volledig beheer
 Taxaties

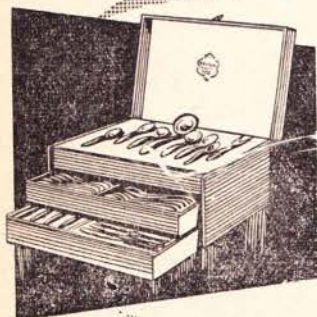
ROTTINK N.V.
 HENGÉLO (O.)

ALLE ASSURANTIËN:
 Premiën scherp
 concurrerend.
 Gratis poliscontrôle
 en adviezen

Alle inlichtingen kosteloos.

Telefoon 3041 (2 lijnen)

PASSAGES:
 Vliegtuig- en
 bootpassages over de
 gehele wereld.
 Emigratie.

*Cassettes in KELTUM
 en ZILFAPLEET*

Keuze uit vele
 verschillende modellen
 en direct leverbaar

Gebr. VAN WEZEL
 Spoorstraat 3, tel. 3926
 HENGÉLO

Bayer

voor

- ♦ **cocos**
- ♦ **cocus karpetten**
- ♦ **wollen dekens**

ruime keuze

FA. BAYER
 Wolter ten Catestraat 1
 HENGÉLO

**Pontiac
 Opel**

Het adres voor
 101 % service.

Autobedrijf „Kleijssen” - Almelo

Bornsestraat 133
 Tel. 2266-3355

Tukkers..., mag ik effen 't woord?
Gooit ow gèld nig oaver boord
Tukkers... ak ow roan mag... spoort!!!
Goa'j doar almoal met akkoord?

Brengt dan ow
gèld noar de

Nutsspoorbaank

Drienerstroate 26
Hengel

HET SPEELGOEDPALEIS

TEUTELINK

Enschedesestr. 22 - Tel. 2814 - Hengelo

A'j wies doot
Koop bij bakker Smeenk oew stoet en brood
Ook zien gebak is fijn bereid
Allns is eerste kwaliteit.

GOAT 'T ES PREUW'N

J. W. Smeenk

Oelerweg 30 - Hengelo (O.)

Voor elke sport
'T HOEN
de
VAKMAN

v. d. BERG is gesorteerd!
Heb iej 't daar al ees probeerd?
A'j ow kamer installeert
Kö'j daar koop'n wa'j begeert!

Komt ook 's kieken, joa?

P. v. d. BERG's
MEUBELZAAK

OELERWEG 26, telefoon 4231, Hengel

Schuurman hef allns wa'j in hoës gebroek'n
könt !!!

Köpkes, schöttelkes en alle dinge, dee
de vrouw neudig hel.

G. J. Schuurman Ottoweg 55 n
Telef. 6815 - Hengel

Al rier iej wiedz, al rier iej kot
Wa'j koopt bij Elbert geet nooit kapot

G. ELBERT & ZN.

Rijwielen — Motoren — Bromfietsen
Waarbekenweg 54 - Telef. 3336 - Hengel

Twentse gezegden

„'t Is em angeboren as 't vèrken
't vreuten", zee de keerl, dow was de
jonge ondöggend west.

„Oonze maagd is met 't losse ploog-
stel wier kommen rammeln", zee de
boer, doo har ze gennen vriejer op
de kèrmse krègen.

„Miene vrouw lèëft op groten voet"
zee de keerl, „en no kom ik an 't
hinken".

„'k Zin in de war" zee de keerl, en
hee at mosterd zonner wat aans.

„'k Zal es boaven 't verstaand tas-
sen", zee de boer, doo streek e zik
met de haand duur 't haor hen.

„Waart ow vuur de vrouwleu", zee
Mispel-Hennik, en hee was a vief-
maal trouwd west.

„De spreewn wilt wa kessen etten",
zee de boer, „mer gen beume pot-
ten".

„Oonze wichter zint wa vonken ge-
woon", zee de smid, doo was e an 't
heijstern in de smitterieje.

„Wieve zint duurdreijers" zee de
boer, doo was ziene vrouw an 't
koffiemalen.

„Allens wa'k zee heurt mij", zee
de Jörre, en doo kneep e de oogen
dichte.

„Woar 'k zölven nich kommen kan",
zee de duuvel, „doar schik 'k 'n oald
wief hen".

„De plodderigsten goat achteran",
zee de keerl, doo zag e ne groove
goan.

„Vriejen is gin
grösmèdien“, dach de
knech
„en trouwen gennen
peerdehaandel“.

Nen rasechten Twentsen
jongen en ne Francaise,
dee - op vekaansie in Tuk-
kerlaand - zo gaans geerne
'n „souvenir“ met noar
Frankriek nemmen wol.

STRAOLJAGER.

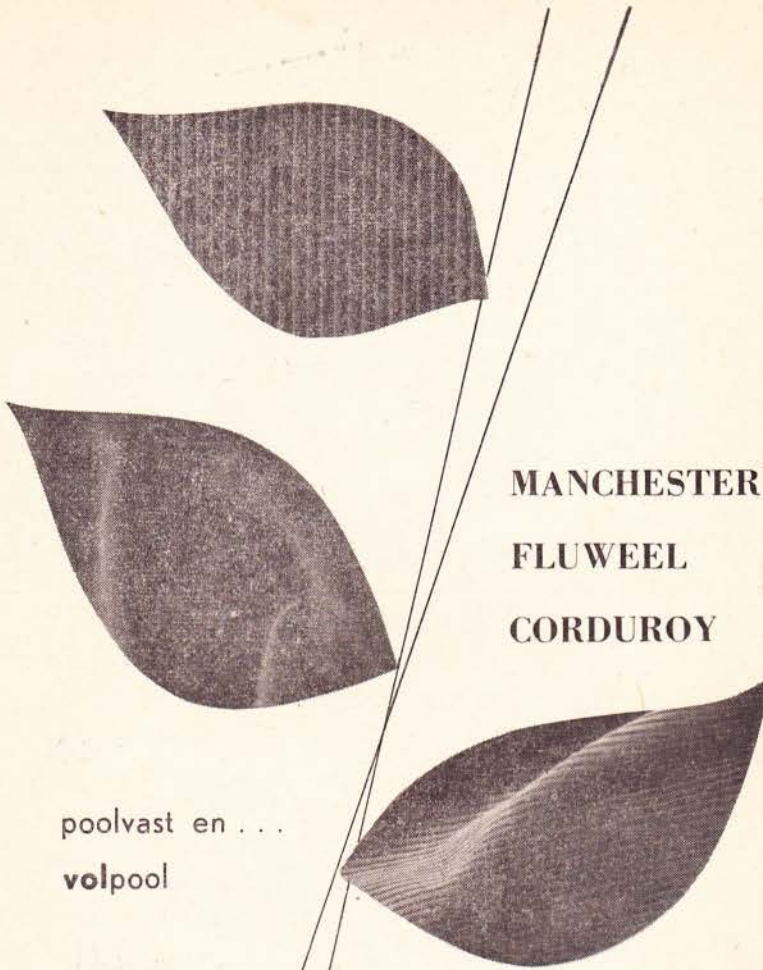
A. Lamm, Hengelo.

Heurt dèn straoljager ees boezen
heurt um deur de ruimte soezen
zeet um deur de wolken snien.
Zeet um stèèjgern ien de leugte
oet de lèègte nao de heugte
dan wier smeum nao daalten glien.
Zwieg, ik heur um nich meer raozen
hèinig haank 'e oet te blaozen
seutkes sèèlt 't op de vlog;
voonkelt of nen vis ien 't water
lig te dawweln, en leg later
nog nen melkweg langs de loch.
He hef zik wier an 'e nömmen
is wier ien de zun 'e kömnen
deur de wolkenpoorten wied.
Hoger, hoger wil è stèèjgern
want dèn motor zal nich wèèjgern,
en de dood hef nog de tied.
Hef de tied? Mer wát gerochel
vaank oopees dèn vluggen voggel,
stikt 't ien zien blaanke blood?
Gielpt en galpt... Hötten en stötten

Pats...

God...! klabats...

hemmel en hel... vuur en root...
vuur en... Help...! vuur en... rats...
godver... boem... bidden...! oe.oe...! plof...
DOOD!

**MANCHESTER
FLUWEEL
CORDUROY**

poolvast en . . .
volpool

Het wereldmerk voor échtheid!

Oons kotte ve'haal

MIKMAK

Wa'k no vetellen gao, is a wa hoonderd jaor eelen gebuurd. Mer 't is waar. Dowdied wann der nog gin afkaoten in oonze plaatse, althans nich mer as eene. A'j wat hann, waor iej nich met oaweweg konnen, dan ko'j netuurluk noe den afkaot gaon, mer — dat kosten gèeld. En gèeld hann de meeste leu doo nich, net zo min as now.

Janhienek van 'n Heetkamp har don ne bolle kof en den har em oarig wat gèeld ekost. Zestig geulden harre der vuur daalletèeld en dat was nich wat zol dat. Mer Janhienek har grote plannen; hee wol an 't fokken.

Van dat fokken kwam niks. Want Janhienek har de bolle nog meer drie dage en doo gung e (de bolle dan) a dood. 's Aoms was e nog vlugge wes, harre nog good evretten — mer doo Janhienek 'n volnden morn in 'n stal kwam, lag e daor dood. De Drieksboer, den zovöl as veearts was, wör der biejjehaald, mer den kon ook a nich völle meer konstateren as dat 't deer zo dood was as ne piere. Vildershennek kwam en villen 't dooie bees en wat der oawer bleef, wör in de grond estopt.

Mer Janhienek was nich tevrèen. Hee gung 'n zölm dag nog naor Breukhoeswilm, dee tem de bolle vekof har. Mer den halen de scholders op en zee niks aans as: Kiek es hier, Janhienek, ik heb ow de bolle gezoond verkof en dat e now dood is, ja, daor kan ik toch nich vuur! — Iej wussen dat 't deer zee was!, har Janhienek doo ezeg. Wo'j dat nog eens zeggen, Janhienek? vreug Breukhoes. Jaowa en ok wa as der getuugen biejj bint. Doo halen Breukhoes 'n knecht, de

meid, de koojonge en nen naober den toovallig daor was. En Janhienek zee nog ees: Iej wussen, dat 't deer zee was! Iej hebt 't eheurd, leu, zee Breukhoes. Ik gao 't angeem biejj de plietsie. Dat doot meer, zee Janhienek hellig, dan nem ik nen afkaot!

Daor ha'j 't smieten in de glazen. Janhienek kreeg bezeuk van 'n veeldwachter, den har 't pepier biejj zik waor méer opstun as Janhienek lèzen kon. De veeldwachter wör allns haorfien vertèeld. Janhienek har nog 'n stille hoppe, dat de veeldwachter em hëlpen kon. Hee was toch van 't gerechte. Meer de veeldwachter dreunk zien köpke koffie leug, schulkoppen 'n betke en gung vot.

Zwiepe, nen naober van Janhienek har ezeg: gaot ees naor 'n Toetet, den weet nog wal is raod. En dat was waar. Hee wonnen in 't doorp en was scheerbaas. Hee heten feitluks aans meer hee har 'n biejnaam van 'n Toetet. Hoo e daor an kwam is 'n vertèsel op zik zölm, mer dat kan oons hier nich schotten. 't Toetet dan — Herman heten hee van vuurnaam — har völ elèzen en hee wus haost oaweral wat van. 't Was, um 't

LIJNDIENST: OLDENZAAL - DENEKAMP - RAMMELBEEK
(grens)

Bezoekt per
ONOG:
DENEKAMP
„De Parel van Twente”
en
NORDHORN

AUTOBUSONDERNEMING **ONOG**
OLDENZAAL-PARALLELSTR. 2 - TEL 560

zo meer ees te zeggen, 'n venemstig keelken. En zo gung Janhienek op 'n Doonderdag-mirrag nao 't doorp um met Herman van 'n Toetet te praoten. Hee tróf 't. Der was ter ginéene in 'n „scheersalon“. — Gaot zitten, zeer Herman. Knippen of scheren. Allebei, zee Janhienek. Doo ze mekaar vetèeld hadden dat 't mooi weer was, dat de row good stun en nog nen hoop meer, wat ze allebei al lang wussen, kwam Janhienek met ziene bosschop vuur 'n dag. Herman luusteren aandachtug en doo Janhienek oettekuierd was, zee Herman eers niks aans as: Jao, wat za'k ow daor van zeggen. Dat is 'n lastug geval. Mer ik zal der wal wat op veenden. Wee'j wat, ik komme vanaomd bij owleu en dan za'k vertellen wa'j doon mot.

— Mu'j eers in de beuke kieken, vreug Janhienek, want hee mèenen dat Herman allns oet de beuke har. Nee, zee Herman, ik heb ees 'n keer wat heurd, mer ik wil der eers nog ees oawer dènken. Tot vanaomd dus, zeer e, doo Janhienek zo glad was as 'n eulke. — Kò'j mij now nich vertellen? vreug de boer niejsgerig. Nowdan, gaf Herman tot bescheed, luustert meer ees, dan za'k ow zeggen, wa'j doon mut. Meer dènk der um: zwiegen! Dat beloam der Janhienek en voldaoen gung e wier op 't hoes an.

Zo mos Janhienek op 'n mooien Goonsdag nao Almelo, nao 't ketongerechte. Der warn der 'n paa vuur em; nen streuper; ééne dee 't van 'n boer waor te wèrken ne oolde bokse har egapt en ne vrouwe dee oet nen weenkel ne lappe stof met har willen nemen (zoonder te betalen). Doot de deurwaarder kwam vreug den an Janhienek: Heet iej Kezien? Jao, zee Janhienek. Heet iej dan nich Duure? vreug de deurwaarder wier. Janhienek keek wat onneuzel en zeer: Nee, ik heete Kezien. Now, dan is 't good, zee 'n aandern wier, gaot dan meer met.

Daor stun Janhienek vuur 'n ketonrechter. Den vreug em van allns, lèzen nen hoop op, woar 't Janhienek niks van vestun en doo zeere: „Heb jij gezegd tegen Breukhuis, dat hij wist dat de stier, die je, verdachte, van genoemde Breukhuis gekocht hebt, ziek was en spoedig zou sterven?“

Janhienek keek 'n rechter liek in de ogen (felle ogen) en zeer: Mikmak. Wat zeg je? vreug 'n heer met zien witte beske. Mikmak, zeer Janhienek. Geef me antwoord op m'n vraag, zeer 'n gerechtsdiener streng. „Mikmak“, zeer Janhienek. Je bent gek, zeer 'n

rechter, nig naa deftig. Mikmak, zeer Janhienek. Ik vraag je voor de laatste maal, beken je tegen Breukhoes gezegd te hebben, dat hij je bedrogen heeft? Mikmak kwam der wier.

Mijn God! reup 'n rechter, wat bezielt je toch? Geef me antwoord. Mikmak, zeer Janhienek.

'n Rechter keek verbiesterd in 't ronde. Nen veeldwachter stun op 'n sprong um Janhienek in 'n kragen te griepen, mer nog eenmaal vreug 'n rechter: mannetje, ik vraag je nog eenmaal: geef me antwoord op m'n vraag. Als je me niet een fetsoenlijk antwoord geeft op mijn vraag, dan laat ik je in een cel opsluiten.

Janhienek antwoorde: Mikmak.

Dat is te veel! schreeuwen 'n rechter, breng de man de zaal uit!

'n Veeldwachter vleug op de verdachte of en greep em bij 'n aarm. Der oet, zeer e. Janhienek gung gedwee met. Mer 't volk lachen zik dood. Ze harren zun wil, dat de rechter harre met 'n hamer op de greune taofel bökkeren en reup: stilte, anders gaan jullie er allemaal uit!

Doo 't wier 'n betke bedaad was in de zale, reup de rechter: eerst volgende zaak! Doo dat offedaon was, mos Janhienek wier binnen kommen. 'n Rechter keek em naa strebaant an en zee streng: En nu geef je me behoorlijk antwoord, versta je? Als je me voor de gek tracht te houden laat ik je gevangen nemen! Janhienek zèè niks, mer dachen: Jongs, dat geet der schèrp langs!

'n Rechter begun nog ees wier dezölfde vraogen te stellen. En Janhienek zèè mer al 't zólde: Mikmak! 'n Heer met zienen zwatten maantel en witte beurdje wör peers van helligheid. Mer Janhienek bleef 'n zólme, al kloppen em 't hette in 'n haals. De veeldwachter stun ieder bods klaor um too te springen, mer 't was nich neudig. De rechter scheen der genog van te hebben, want opees zeer e: Weg met die man. Hij is of gek, of hij houdt zich zo. Ik wil hem niet meer zien! 't Was of Janhienek 'n pak van 't hette veul. Goddaank! zeer e tegen zik zólms. Ik ge-leuve, da'k 't ered hebbe!

Mer hee deer eers, of e nich begrepen wat 'n heer achter de greune taofel bedeulen. Hoor je me niet? schreeuwen dèn. Eruit! Doo kwam de veeldwachter en pakken em wier vaste. Maak da'j votkomt! zeer 'n plietsieman. Mikmak, kleunk 't wier oet

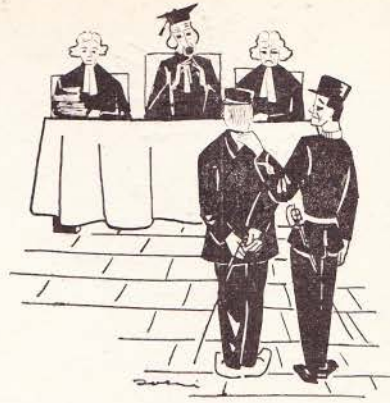
Janhienek zienen moond. Verroest met je mikmak, zeer 'n rechter wal wat plat.

Mer Janhienek stun a boeten. Hee stikken zowat van 't ingeholen lachen en doo te nen veiligen bollen van 't ketongerechte vot was lachen e zoas e nog nooit elachen har, zodat de leu, dee op straote leupen, em ankeken en bij zik zólms dachen: den keerl is gek.

Janhienek was wier in 't hoes. In guuren en klouren vertellen e an zien volk hoo 't egaon was. Iej majt 'n Toetet nog wa vreenluk bedaanken, mēnen Mieke ziene vrouw. Daorum gung Janhienek 's aoms der efkes hen en brachen em nen toeten tebak met 'n stenen piepke. Janhienek dachen, dat 't daor met good was. Meer hee vergissen zik liluk. Want 'n paar dage later brach Mo'sjantje, 'n breembeteller, ne brief. Jantje wochen efkes en de vrouw gaf em 'n kópke koffie. Mer Jantje wol netuurluk geern weten wat ter in den brief stun. En doo Janhienek em 'n paar maal har ummedrèëid, prebeern hee em lös te kriegēn.

Janhienek, deet nich zo bes lēzen kon, har ditmaal dreks begreppen waor 't um gung. Der stun op: Voor advies inzake rechtskwestie is U verschuldigd f 5,— aan J. Veldman, kapper.

Daor ha'j 't! Zunne pinne! No wolle ok nog gèëld toehemmen. Vuur den éenen raod den te gemen har. Mer hee kon der in. Hee kon lange wochen vuur dat e dat gèëld kreeg! D'r gung 'n half jaor vuurbiej. Janhienek mos neudig ees wier nao 'n scheerbaas. En op nen kolen mirrag nam e zienen gaostok en trök nao 't doorp. 'n Toetet praoten

hoonderd oet en der in met em en de aandere klaanten. Oawer dee vijf geulden zeer e niks en Janhienek nog meender. Eenluk was e klaor. Meteene, dat 'n Toetet em de lappe afdeer, flustern hee Janhienek in 't oor: He'j 't gèëld bij ow?

Wat bedeul iej? vreug Janhienek onneuzel. Dat gèëld, dee vijf geulden!

Janhienek keek em wier ees an, drèëien zik um, zetten ziene kipse op, gung naor de duure en drèëien zik wier um.

'n Scheerbaas keek em verdrèëid an. Doo zeer Janhienek tegen em: „Mikmak”, 'n Kapper em nao naor boeten. „Daor kom iej zo nich of, menke”, zeer e hellig.

Janhienek leup vedan, net of e niks eheurd har, mer doo hee 'n trad of wat egaon har, keren e zik um en met zien onneuzelste gezich zeer e nog ees „Mikmak”.

'n Scheerbaas van 'n Toetet hef ziene vijf geulden nooit ekregen.

J. Wilmlink, Hengelo.

Tintelend van Levenslust!

Koopt
Melkprodukten
van de
H. C. M.

HENGELOSE COÖPERATIEVE MELKINRICHTING

WAL TE RÖSTEN.

J. M. Legtenberg, Hengelo.

DE LEUGE BAANKE.

Ze zatten 's mons aait op de baank
 Dat hadden z' a jaoren e daon,
 En wadden nao hen en wier gepraot
 Dan nao 't febriek e gaon.

Dat gung a view-en-dattig jaor
 Zo aaltied meer verdan
 En as 't dan hallef zeum was
 Dan gung het 'r weer van

Op nen Goonsdagmon'n zat Toon
 [er a

En wochen Jan daar weer
 Meer Jan was 's nachens nich good
 [e wodden
 Hee kwam nich disse keer.

Jan kwam ok heel nich op 't febriek
 Doo Toon es nao em keek
 Was Jan naa lelek d'r antoo
 Hee was geveurluk zeek

Den aanden dag gung Jan a dood . . .
 Het was met Jan e daon . . .
 't Febriek dat dreien d'r wal um
 [deur

Al kon Jan nich meer gaon . . .

Toon geet wier ieden mon'n d'r hen
 Um half zeum kö'j em zeen
 Dan slofte langs 'n viever hen
 Now helemaal alleen.

d'Oavend brech de eerste stäerne
 zunn' en hemmel kluert zik rood
 brengt - alvuer et riezend doenker-
 heel de äerde nog nen groet;
 nieght van wieten: Sloape zacht,
 wal te rösten nôu, goe'n nacht!

't Kleene keind, zoo lui en möede,
 noa den langen lechten dag,
 knikkebold op Moeders aarme
 dee et kussend dekken mag.
 Dan zeg Moeder: Sloape zacht,
 wal te rösten nôu, goe'n nacht!

A's et wäerk van hof en delle,
 stal en schuur is of-e-doan
 zeg de boer en de boerinne:
 „Loa'w te hoope sloapen goan”.
 d'Een zeg d'aonder: Sloape zacht,
 wal te rösten nôu, goe'n nacht!

All' dee vrömme keun'ge mënschen,
 gievt malkaonder tied en groet.
 't Allerlätste - ôp nen oavend -
 koemp' nen vrömden kä'el, de Dood!
 Zol hee zeggen: Sloape zacht,
 wal te rösten, nôu: goe'n nacht?

En as e langs de banke komp
 Waor e aait met Jan op zat
 't Is gek, meer 't is toch eerluk waor
 Dan wodt zien ogen nat

Ze zatten 's mons aait op de baank
 Dat hadden z' a jaoren e daon
 En wadden nao hen en wier gepraot
 dan nao 't febriek e gaon.

Maupi Staudt, Hengelo

'n Verdwenen Twents gebroek

Kattenkèrmse

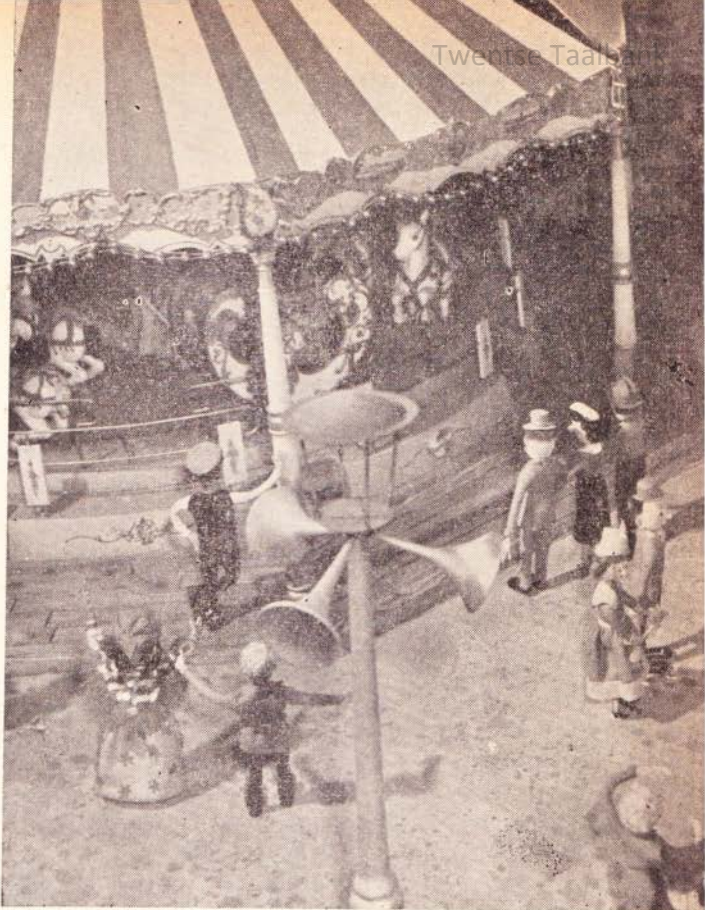
J. C. Varenhorst, Hengelo

„Wat duch die Mans, wodt ne gooë bokse?“ Veur zowat 'n halfhoonderd jaor 'eleen vreug mien Va dat ton ik (in 't begin van september) met em bie 'n boksenieder was, den mij veur 't eest van mien lèem ne echte bokse zonder liefke en met dreekwats piepen har annemetten. Mans trök 't gat wier op 'n dis, nöm ne flinke proem achter de koezen, bekeek zik de lappe nog ees en zeer tegen de Vaar: „As 't lukt, wodt 't ne gooë bokse, dat wodt, en as 't nich lukt dan nich“. En ton tegen mij: „Dinkseldaags veur de kermse kom ie meer passen, dan za'k der oe nen bollen kriet biejdooen woar'j met de KATTENKÈRMSE op lös könt trekken.“

De bokse is wa ne gooë bokse wörn en met 't kriet he'k der daags veur de kermse heel wat oppekalkt zonder de veerders bie nao te dènken wat dat no wa in zik har. Later, ton'k oalder was en de katterkermse zo zeutjes an doodblood, ha'k mij in 'n kop ezat um oet te visken hoo of 't een en aander ontstaon was. Naa makkeluk was dat nich. Hele oalde leu, dee'k der nao vreug konnen mieej ok nich wieder maken. Ik kwam allenig zo wiedz, da'k der achter was dat 't vrooger veurnaomeluk de jongs warn dee de wichter bekalken. Toen he'k 't veerder ezoch bie de pampierengeleerdheid en stukske bie betke bin'k der achter ekömmen.

Deurdat 'n naam KATTENkèrmse niks met dee krietsmeerderieje te maken hef, ha'k al meer verkeerd ezoch, mer toen 'k dat eenmaal wus, was 't zo simpel as wat. Heel vrooger, ton de kermse nog de grote jaarmarkt op 'n dag van de stichting van de parochiekèrk was, trökken d'r den dag hele families los en was d'r nums in 't hoes, alleen de katte, dee wör oppeslötten in 't verlaoten spul, want as 't volk aans van de kermse wier kwam har 't ongedeerte, dat zik vrooger bie heupe in en um 't hoes en 'n hof opheul, ne gaansken boel etteriej oppevretten of verneeld. Meer met de katte in 't hoes passen 't ongedeerte wal op! Daags vuur de kermse wör de katte deur 't volk de wille laoten en stoppen ze eer nog wa 'n ekstraatje too. Zee kon dan kermse hoalen, wör dan ezeg. Vandaor 'n naam: „katterkermse“.

En no dee krietsmeerderie. As rechtervoort nen jong zik verkeringe zoch is dat makkeluk genog. Op alle meugelukke meneeren

komt ze met mekaa in anraking. Mer ton der tied, hoonderd jaor en langer eleen, gung dat nich zo hendug. D'r warn spinvesiten en nog wa 'n paar van zukke bieeenkomsten meer, mer de kermse was toch de veur naamsten koppeldag. Daags veur de kermse trökken de jonge vrouwleu in lange rieën deur 't dorp waar zik de jonge manskeels ook opheulen, dee allemaal zorgd hadden ne flinke bollen kriet in 'n boksentuk te hemmen. Har no een van dee jongs 'n wich op 't oog, dan gung e der opof en met zien kriet preberen hee op 't jak van 't deernke, dat ziene andach har, 't hoesmèrk te schriem. (Zo'n hoesmèrk was zovöl as 't hoesnummer van de boer, bestun oet 'n cirkelken of kruusken of iets dergelijks, en was veur elke boerderieje wier aans; Redaktie). Daor wör netuurlijk bie egoegeld, mer as 't wich ook wa zinnugheer har, dan bleef 't mèrk antlesten wa staon en gungen ze te hope 's aanderdaags kermse hoalen.

Ook hiermet gung 't net as met zovölle aander gebroeken: 't kotgebeente har dat van de groten offekekken en ton de oaldern a lang vergetten warn wat 't een en aander in zik har, kalken de jongern nog heel lang op kattenkermse allns en iedereen wit met eur kriet, töt dat ok dit no a wier lang verleden tied is.

Toon.

VEURJOAR (Mevrouw W. Hagreis-Post, Hengelo)

- 1) As temet de dikke knöppe
Zik wier riejt an kale töppe
Van de hoge beum
As de löch nich meer zo gries is
En de wind nich meer as ies is
Dan kump 't veurjoar - wisse 't leum'n?
- 2) As de bleumkes met eur köpkas
oetstekte boam't grös bieje tröpkes
't Neuske in de weend
't Jonge vee wier in de moaten
Dawwelt weeld en oetgeloaten
't Veurjoar in - bliej as 'n keend
- 3) As de vöggele zik loat heur'n
En nich langer zit te treur'n
Aower 't koole weer
As ze gaot met stroo an 't sjouw'n
Um eer nijeje nus te bouw'n
Dan is 't veurjoar - leuve 't meer.
- 4) Waarm schient non de veurjoarszonne
Achter 'n hogen es begunne
Mèens en deer wodt aans
Zeeet hoo zik de blössemelingen
Um de tekke leit as wingers
Veurjoar is 't - en 't is wat maans.

INNEZUNDEN.

DEUR NE ZUNNEBRIL BEKEKKEN?

't Kan mij veur de redaksie wal begroten, meer ik wil toch even zeggen, dat ik wal bij 'n dagblad bun an eslotten. Ik bun abonnee op 'n good Twèens blad as 'n Bans (Tubantia) en op nog een stuk of wat meer. 't Was netuurlik wal vekeerd, da'k mij nog nich bij Twënterlaand har an eslotten. Dat he'k dan noe gaw daon.

En 'k mut zeggen: 't blad is völ better ewodden dan 't eerste nummer, dat ik in 't Hengelo's Weekblad heb mutten bespreken. Too heb ik trouwens al ezeg, dat 't wal anders kon. At de leu meent, dat ik wat op 't blad zölm integen har, dan bunt ze toch wal op 'n biestern. Ik wol 't allene meer zo good meuglik hebben en daorum vun ik 't jammer, dat d'r zo weinig aover 't nijeje Twënte in stun, alhoowal ik ok van 't aole Twënte hol.

Want dat wi'k toch nog zeggen (niks meer en niks meender he'k ok in de Mars beweerd): wiej mut oppassen, dat de leu, dee zon betjen lacht um dee platpraoteriej van oons, nich kunt dèenken, da'w zo naar geerne de klokke terugge wilt zetten. Da'w almaal weer op de kloomp wilt lopen met kipse of knipmusse op 't heuf, de maanleu ne zwokpiep tusken te taan...

Daorum bun ik bliej, dat Twënterlaand noe toch de vleugel wil oetslaon (en zik ne redaksieraod hef toesteld). Van zölm da'j daorbij nich te kot bij de zonne mut kommen, alhoowal wiej den zunneshien best broeken kunt. A'j oe meer good invet, dan braan iej d'r oe nich zo gaw an. Ne zonnenbril is ook good, meer dan mu'j oppassen, da'j de weld nich te düüster bekiekt. Hef de redaksie van Twënterlaand miskien

zonne brillen op de neuze had, too ze miene stukskes hebt elèzen?

Adriaan Buter, Goor.

NAOSCHRIFT.

(De studieconferèntie van sassische schrieverkringen op 8 en 9 sept. in ter Aopel hef nog mēer good 'edaon!)

Wat ne verbazinge, doo'k zaoterdag'snachs um twaalf uur in Hotel „t Boschhoes" tot de ontdekking kwam, dat Buter en ik dezölde kamer hadden toowezen 'kregen. Met 'n pen hadden wiej mekare nog mer net duchtige weurde too'esmetten, of daor mossen wiej met 'n beiden in 't zölde ber slaopen! As rechte Tukkers he'w eers 'n betken langs mekaa hèn lopen te drèèien en te doon. Mer opees he'w allebei begreppen dat 't veur oons beiden de zölde re'en was dee oons daor in ter Aopel bij mekaar 'bracht har: oonze leefde veur de mooderspraoke. Twee uur he'w doo met mekare in 't ber liggen te kuieren; ('t lech an, want iej konnen ees nich wetten!) En daor he'w oons oettepraot en mekare vunnen. En now he'w 't um zo te zeggen dik an.

(Drs. Wilm Diemer hef oons zundagens met ogen zo eerluk as goold verklaord, dat dat beslis toovallug zo 'egaon was.)

As de dichters Van der Molen oet Deelden en Arend Lamm oet Hengel dit lèest, zölt zee oons wisse vergeëem, dat zee tot twee uur 'snachs gin oge dich hebt können doon.

Nee Buter, ok ne zonnebrille drèeg ik nich, zo'aj hier boam schriewt. Mer wiej hebt kottens op de zonne nog van dee oetbarstingen 'ehad. Daor zal 't wa van kommen wèzen.

Gigengack.

't Riesnse plat

(Mr. K. D. Schönfeld Wichers, Rijssen)

Gelearde leu kújrt neet van „plat“, dee kújrt van „dialect“, mer ik meane dat 't juus 't ampatte is van al zukke sproakn as 't Riesns, dat 't is zoo't gewoone leu hier kújrt ouwr gewoone dinge en zooas ze doar hondrdn miskien wa doezndn van joarn ouwr ekújrd hebt. Met al dee geslachn met is dee sproake egrúejd as ne plaante; iej zoln ook kúnn zegng: as ne oale boerderieje. Doar hebt ze ook geduureg an vebetrd en muejer emaaft en veraandrd zoo't de tied met bracht, mer aaltied in 'n oaln traant en doarumme ligt dr hier en doar in Tweante nog zukke prachtege huuze met roo pann, doonkrgreunn hooltn geewl en witte windvearn en keziens tusken 't greun.

Mer in de leste viefdig jaar is alls aans ewürn. Dr kúnn zoovulle nije dinge dee't nije naams monn hebm en de wichter monn zoovulle learn op de skoole, woer 't de oaln nog nooit van 'huer hadn, dat de oale sproake neet mer met kon komm en 't neudeg wúr um doarbiej „beschaafd Nederlands“ te learn, ook al umdat de leu neet mer zooas vroogr in uere eengne plaase bleewn en ook monn kúnn kújrn met leu dee't 'n aandr plat hadn as Tweans.

Ouwr oons is 't „beschaafd Nederlands“ in de leste viefteg jaar hen ekúmn as nen grootn boom, dan 't leegere gewas 't plat, de zunne beneamp, mer a'w nog veardr terugge goat, tot in 'n Tachtigjoaregen oorlog, toew was dat ook nog mer 'n plat dat in de groote stean van Hollaans esprúkn wúr en doarot is oons Hollaans egrúejd; egrúejd tot ne sproake met vülle mear wúere as 'n plat zoodat 't ook vuur alle geleardhaejd gebroekt kan wordn, mer doarduur hef 't zin vebaand met 't plat velüern en hef doarumme ook gin eeng karaktr, zooas 'n plat, dat um zoo te zegng vewasn is met één slag volk en met uere huuze, kleare en hoesroad.

Mr. K. D. Schönfeld Wichers wór geboren op 22 mei 1901 te Naarden en is vanof zien óden jaor woonachtig te Riessen, waar hee werkzaam is as kandidaat-notaris. Ruum twintig jaor hef Mr. K. D. Schönfeld Wichers ('n breur van Mr. H. Schönfeld Wichers, arts, better bekénd onder zien schriewers-pseudoniem Belcampo) an 'n spellingsmethode 'werkt veur 't Twénts. Biejaonde biejdage is in dee spelling 'eschreem.

'n Riesnse woordenliet van zien haand (40 blz.) lig klaor um oetegeem te wodden. (Red.)

A'w 't zoo bekiekt begriepje wieg eeglek neet woerumme of de Freezen zoo lange 'vúchn hebt um stoande te hooln dat 't Frees nen „taal“ en gin „dialect“ is, want 't Hollaans mag dan vulle mear wuere hebm en duur vulle mear leu gebroekt wordn, mer a'w 't plat nog ees vergeliekt met de oale Tweanse boerderieje, dan is 't Hollaans nen niejbouw, zooas Vroom en Dreesman en al is den nuedeg en van groot belang, in muejegheajd kan 't lange neet op, nog teeng ginnen boernskuppe.

Zoovulle ouwr 't plat; non nog wat ouwr 't Riesns. Tot 't eane van 'n eersn oorlog, 1918, warn allmoale dee't in Riesn geboorn warn dr ebleewn, op 'n poar noa en dr warn van boetrn gin aandrn in ekúmn as noe en dan eenn, den zik dan anpans en de leu zooas doktrs, ambtenoarn en skoolmaejstrs. Zoo hef 't Riesns tot den tied heelndal zinnen eegnen oard zuuwr kúnn bewoarn en a't'r ees 'n Hollaans woord bie in kúm, dan wúr dat toch noar de reegls van 't Riesns oetesprúkn en mangs veraandrd. Dat echte Riesns kú'j non nog huern van oale leu an 'n Hoareane en doar, mer

BATAVUS

De veilig-verkeer fiets

BATAVUS MONTEERT UITSLUITEND VREDESTEIN BANDEN

Rijwielhandel en
reparatie-inrichting

J.G.W. Falkmann

(v.h. Nijmeijer)

Anthonijsstraat 47
HENGELO (O.)

van de jongrn maakt a vuule dr zo'n bastrd-dialect van, van nen Hollaansn va en ne Tweanse moo. Dat hef natuurlek gin wearde mer en naandwegges lacht ze uer oet as ze zo küjrt. Doarumme zol 't noar minnen meânege heel good wean as op de skoole één uur gebroekt wûr vuur 't learn van 't echte oale Riesns, dan haspln ze 't neet mer zoo duur mekaand.

Da'j met Riesns te doon hebt, is te huern an klaene dinge, dee't aans zeent as in 't plat van de plaasn in 'n umtrek of van de Tweanse boern, mer um oet te maakng woerumme of dat non zoo-r is, dat loa'k an de gelearde hearn ouwr um oet te zeukng. Alleeneg kan'k 'n poar dinge opneumm, dee't muegk doarbij van belang warn. De Riesndrs hebt aaltied ewes oarme boern met vulle wichtr. 't Was 'n gelukke dat ze behalven wat grûslaand langs de Oa en bouwlaand op 'n Es, ook nog venne hadn um túrf oet te greawn en in de bealtn leem um te tichln, mer de leste hondr joar kann ze doar toch neet mer met allmoale an 't etn bliewn en gungen ze weawn, eers in 't hoes, laatr in 'n „stoom“. En ne plaase woer 't neet vet is, wordt neet oetzoeh um zik daale te zetn, zoo mut Riesn 'n heel oald slag volk zitn woer 't waejneg Frees en Frankisch blood bij in ekûmn is.

In 't oale Riesn leawn de leu met mekaand as éene grote familie. 's Oawns was 't gewoonte um met 'n man of wat oet de buurte te küjrn bij 'n heard of 's zomrs in de plagnhuepe. A't'r een wat „mooi ezeg“ ha of 'n niej woord emaaft, dan wus 's aanddaangs heel Riesn 't en was 't Riesns

ewûrn. Doarumme küjrn z'ook allmoale allees en spreukn de wûere op dezelfde manneere oet. Alleeneg is laatr, duurdar zik in 't Oosten van Riesn de leu dee 't Hollaans küjrn op hüeln, 'n betjen veskil ekûmn tusken 't echte boern Riesns van de Hoar en 't iets meendr loompe. Riesns van 'n Smitneane.

Wat op 't Riesns miskien ook nog invloed ehad hef, was dat hier heel vülle in 'n Biebl eleazn wûr. Nûes 't Riesns dat ze küjrn, leuzn ze 't oaldrwetse Hollaans met huegere gedachn dr in as de gewone daagelekse dinge. 's Is mij tenmins nog al ees opvûln, da'j in 't Riesns nog neet zoo heel vulle vebastrde wûere teengkomt. Wal as ze ze oet 't Fraans ouwrehüeln hadn, umdat ze dat neet begriepen kann mer nûes 't Hollaanse woord veen iej in 't Riesns mees 'n woord dat van 'n zeln of van nen vewaantn stam ofkuemp, mer dan noar de reegls van 't Riesns evormd is en met Riesnse geluudn wieregeewn wordt. Mer wuere woer 't de prefessers zik bij achtr de oorn munn krabm en zik ofvroang: wukke muene hebt doar op eknawd dat 'r gin spoer mer terugge te veenn is noar 't woord woer 't van of ekûmn is, Zukke veen iej in 't Riesns vulle meendr a'j zoln verwochn.

Wa'k hier eskreewn hebbe is 't plat van Riesn zoo'j dat um 1920 nog ouwera hier huern kann en umda'k 't plat van de umlignde plaasn neet kenne, zo'k gearne hebm, dat degennegeen dee't doar met op de huegte zeent, mij ees woln loatn weetn, wo 't dr doar met steet, dan kü'w 't eene ees met 't aandre vergeliekng.

**U moet die
kwaliteit
eens voelen!**

Dan pas bemerkt U wat het zeggen wil een Robson-pyama te bezitten. De onverslijtbare stof, de mooie snit en de voortreffelijke afwerking maken de Robson-pyama's tot de meest gevraagde. Let bij Uw winkelier vooral op het etiket met de twee robjes.

ROBSON voor Heren en Jongeheren ROBSON-LADY voor Dames

ROBSON *Pyama's*

In
**heren-
kostuums**
en
jassen

vindt U de mooiste en
uitgebreidste collectie bij

Tielkes
WEEMENSTRAAT 9
NENGELO

**Kleedt U beter
en beslist goedkoper**

Studieconferentie sassische schrijverskringen

Op 8 en 9 september werd in ter Apel een tweedaagse studieconferentie gehouden voor de sassische schrijverskringen uit noord-oost-nederland en neder-duitsland. In het stadium, waarin de nedersassische taalbeweging zich thans bevindt, was een gemeenschappelijke beraadslaging van nedersassische schrijvers langzamerhand een urgentie geworden. Om haar „strijd” effectief te kunnen voeren, behoefden de uit zorg voor een gestage insluiting van het dialekt in der haast „gemobiliseerde” nedersassische schrijvers een klare kijk op het probleem der moedersproake. Maar bovenal een fundamenteel antwoord op de vraag, of het gezamenlijke streven — de verkommering van de eigen streektaal een halt toe te roepen — voor verwezenlijking vatbaar is.

ER IS EEN WEG VOOR DE TAAL WAAR EEN WIL IS TOT DE TAAL!

Met deze uitspraak gaf Prof. Heeroma de deelnemers aan deze studieconferentie een wat hoopvol houvast. 't Enige optimistische geluid overigens in zijn voor de rest strikt-realistische en scherp-kritische betoog. Waarvan de kern behelsde, dat voorwaarde tot behoud van de moedersproake is: haar ontwikkeling tot complete kultuurtaal. En hoezeer incompleet de moedersproake en hoe zwaar dus de opgave wel is om haar te behouden bleek eerst ten volle uit de waarlijk magistrale rede van deze „onze” groningense hoogleraar in de nedersassische taal- en letterkunde aan de rijksuniversiteit te groningen.

Met het zuidafrikaans en het fries als voorbeeld, toonde Prof. Heeroma aan dat noch een langdurige traditie (z. afrikaans met een geschiedenis van slechts 300 jaar) noch een eigen vaderland (friesland was nimmer een afzonderlijke natie) nodig is om een incompleet kultuurtaal tot een complete uit te laten groeien. Het fries, dat sinds de 13de

eeuw een gekultiveerde schrijftaal kende doch in de 16de eeuw in incompleetheid raakte (het nederlands en nederduits drongen zich als schrijf- en spreektaal op) dankt haar behoud aan het toeval, dat de dichter Gijssbert Japicx het tot instrument van zijn kunst maakte. Voor de gewesten aan de ijssel en de eems zag Prof. Heeroma hierin inspirerende voorbeelden. De woordkunst van de dichter kan het dialekt verheffen tot een kultuurtaal, gelijkwaardig aan andere kultuurtalen! Voorwaarden zijn echter: eenheid en vereenvoudiging van het schriftbeeld. Opbouw van een streektaalgrammatica met medewerking van een dichter-grammaticus (waarmee in groningen een begin is gemaakt). Ontwikkeling van een streektaalstylistiek welke leiding kan geven bij schrijftaal en schrijfstijl. Het nedersassische taalgebied zal zich moeten oriënteren op het geschreven west-nederlands; ('t hoogduits vormt, doordat het veel minder verwant is, een bedreiging voor het platduitse taalgebied. Dit brengt met zich mee, dat de dialekten een deel van hun souvereiniteit moeten offeren, om te blijven voortbestaan. Prof. Heeroma stelde in zijn rede alle idealisme ter zijde; door isolement zal het dialekt de zo begeerde status niet bereiken.

Deze nieuwe gezichtspunten in de nedersassische taalbeweging bieden de talrijke deelnemers stof in overvloed om de juiste houding te bepalen bij hun — zoals uit individuele discussies gedurende deze twee dagen overduidelijk bleek — onverzettelijke wil, de moedersproake als levenden nalatenschap van onze ouders (tot offeren toe bereid) te behouden. Schrijvers en dichters danken Prof. Heeroma een versteviging en verfrissing van hun roepings-besef. Zee WILT!!! „Oet eerbied veur al 't onverstarde, ongemechaniseerde leven.”

Twentenaren,
denk ter an
VAN DUYN...
DE televisieman

Van Duyn & co
Televisie-dealer
winkelgalerij
Kleine Driene, Hengelo

POTLODEN

en

BALLPOINTS

met Uw (firma-)naam
vanaf 50 stuks

levert

Maco-Rijssen

Spuitstraat 9

MIDDEN-TWENTSE WOORDENLIJST

Samengesteld door J. W. M. Gigengack

eers, -e: zitvlak. De weend jag wal dikke sneekôppe, mer gin dikke eersbillen: je kunt niet van de wind leven. Kuieren as nen keendereers: loslippig zijn; onbetrouwbare mededelingen doen.

eersten, beste; eerste. Nen eersten snieder: een van de beste kleermakers.

eersworm, roerig, rusteloos persoon.

ees, eenmaal. Ik hebbe oew zo vake waar-schouwd: hoonderdmoal is mer ees.

egge, kant (verg. dunegge); eg.

eggel, egel.

eierhaandug, onhandelbaar.

ekkelbrommer(d), meikever.

ekkelfraans, meikever.

ekkelteuwe, meikever.

ekkelvretter, meikever.

ekse, grote bijl.

eiboam, elleboog.

estemeren, waarden. Dat wêrk wodt nich estemeerd.

etten, et. at. 'egetten: eten.

ettik, azijn (Deens: eddike; Duits: Essig; Eng.: edge = scherpte; Frans: aigu = puntig, scherp).

euje, ooi; wijfjesschaap.

ëweldaske, hagedis, (ook: ewerdasse).

ëwer, ever.

ëwerbeerse, -be-ezen: zie kroozen.

Ewert, Evert. (Uit de sage:) Luien Ewert, het luiheidsduiveltje, dat zijn slachtoffers op de rug springt en alle werkklust tracht te ontnemen. Luien Ewert op de ruggen hebben: lui zijn.

ëzel, ezel. 'n Èzel op de hoed hebben: bang, schrikachtig zijn.

ezelug, bang.

F.

feël, vurig; happig; bijterig. fel. Nen feëlen hanen.

fiemelen, klungelen.

fiën, fijn. Fiene leu: vrome, Christelijke mensen.

fiesteren, afkerig zijn van. Hee fiestert van de vrouwleu: hij is wars van vrouwen.

fiesterug, afkerig (van koude).

figeleren, uitdenken; filosoferen; (in ongunstige zin).

figuren maken, kunsten maken.

fissel, touwtje, om een bind gehaspeld garen bijeen te houden. Hee hef 't oet 'n fissel: zijn zaken lopen verkeerd.

fittegat, te nauwgezet persoon. Hee hef 'n fittegat van 'n wief 'etrouwd.

flantuuten, grillen; guren; kunsten; fratsen; gewoonten. Doew aait met diene nieje flantuuten!

fleent, behaagziek vrouwspersoon. (Deens. flane).

flemme, lichtzinnig vrouwspersoon.

fliesterken, dun schijfje. He'j nog 'n fliesterken kook veur mij, Mooder?

fluitpiepe, zorgeloos meisje.

foeken (zik), dubbel gaan liggen. A'j 'n baand op de fietse legt, mo'j em ees op-poompen, aans foekt e zik.

foekerug, oneffen; verkreukeld.

foeteren, mopperen.

foezel, jenever.

fosker, koopman.

fossie, -s: kracht. Den zetten d'r fossie achter: hij spande zich in. Fossies doon: zich geweldig inspannen. (Frans: force).

fratse, -n: grill; frats.

I. fris, zie oetval.

II. fris, vers. Frisse melk: zie biest.

froesselen, zie frosselen.

f(r)ömmelen, frommelen.

frosselen, worstelen; ravotten; verkreukelen; ritselen. (Frans: froisser).

G.

Gaa', gaar. Ook van koffie en water: Hes 't water a gaee?

gaank, loop; gang. Te gaank motten: gebruik moeten maken van het privaat.

gaanzemiel, zekere plant.

gaanzebloom, margriet.

gaapslat, lap of gordijn waarmee 's avonds de ramen werden afgesloten.

gadder, -s: opraper.

gadderappel, valappel.

gadderen, vergaren; oprapen; lezen.

gaffeltaand, persoon met scheve, uit de mond staande tanden. (Ned. gaffel = hooivork met twee tanden).

Galgenslat, oude galgenplaats in de omgeving van Haaksbergen.

gammel, ziekelijk; wrak. (Deens: gammel = oud).

gängeler, -s: slome wandelaar.

gangs, aan de gang.

gapen, aandachtig (met open mond) naar iets of iemand kijken.

gapse, een handvol. D'r lig wal ne gapse oonder 'n kessenboom.

gaskeerl, petroleumman.

gaskaor, petroleumkar.

gas(öllie), petroleum.

gasterug, ransig; garstig.

gatlikker, vleier.

gärre, -n: roede; gard.

gebeent, gebint (van een huis).

geël, rijp. Wiej mot nich tevölle mest oonder de bonen doon, dan wordt ze te geël.

geels(nich), in het geheel (niet).

geëlte, varken dat gejongd heeft.

geen, -en: lange sliert gemaaid gras. (die in de zon ligt te drogen). Nen geen.

geënte, mannetjes gans.

geer, o.-s: uier. Bijwoord: ginds.

geern, graag.

geestug, vurig.

HUISHOUDTEXTIEL
VOERINGSTOFFEN
JAPONSTOFFEN

D. Jordaan & Zonen
Textielfabrieken N.V.
HAAKSBERGEN

Coöperatie

is het allens umvattende woord
veur ne organisatie dee allenig
de belangen' van eur leden op
't oog hef, want . . . winstbejag
kan' nooit eer doel wèen: van-
daor eer naam:

„VOLKSBELANG“

met eer devies:

„NICH UM 'T GEWIN
MER VEUR 'T GEZIN“

Coöperatie „Volksbelang“

Haaksbergen

Bij ook al lid?

Tukkers, a'j oew èegen belang beseft
Kiek iej bie Van Merkstein, want den heft
v. **MERKSTEIN** Tuindorpstraat
Hengel
Oew zaak veur: ve'lichting, wasmachines,
stofzoegers, elektr. klokken, scheerapp., enz.

Vasana

de kous
met de
9 levens!

fa. C. Dijkhuis
Haaksbergen

Wee gin goeie pen is 'ewend, gef blik dat e HOBBELINK's pen nig kènd
G. HOBBELINK, kantoerboekhandel, -Tuindorpstr. 6, telef. 3865, Hengelo

Coöp. Boerenleenbank, DELDEN

ALLE BANKZAKEN

SPOORSTRAAT 9, telefoon 0 5407-437

4 troeven in één hand

- ✦ 1e Grundig radio en televisie
- ✦ 2e Philips radio en televisie
- ✦ 3e Telefunken radio en televisie
- ✦ 4e Siemens radio en televisie

Specialisten

Radioko

Nieuwstr 57, tel. 3909
Hengelo (O)
C. F. Klaarstraat 28
tel. 4863, Enschede

Sparen brengt welvaart, Ook voor U.

Spaar mee bij de Boerenleenbank

te OLDENZAAL
WEERSELO
DEURNINGEN
SAASVELD

DENEKAMP
LATTROP
DE LUTTE
ROSSUM

OOTMARSUM

service voor huisbrandolie

Voor uw oliehaard levert de coöperatie huisbrandolie en petroleum.
Vraag inlichtingen bij de afd. Brandstoffen van deze coöperaties:

Coöperatie

ALMELO Stationsempacement Tel. 3904
„Enschede” u.a. Tel. 8185 } Industrie-
ENSCHEDA „Voorhoede” u.a. Tel. 8633 } weg

GOOR v. Kollaan Tel. 620 of 454
HENGELO
Waarbekenweg 65 Tel. 2260

MATRASSEN, DEKENS,
OVERTREKKEN, BIJ TE VULLEN

G. WIEGERINK

EMMAWEG, telefoon 4203, Hengelo

Een VAKKUNDIG adres

voor

HAARDEN EN KACHELS

H. ter Braak

BORNSESTRAAT 24-26 HENGELO (O)

De MENGVOEDERS van 'n boond
Hooft 'n boer zien vee gezoond
En veur allens wat wieden in 't bedrijf
Is 'n boond 't veiligst, dat is wis! [is.

C. A. & V. V. - BORNERBROEK

VELDHOES hef allns wa'j begeert
A'j oew kamers installeert

J. H. VELDHUIS

meubels en tapijten

v. d. Heydestraat 22, Haaksbergen

Coöp. Boerenleenbank

HENGELO (O)

verzorgt alle bankzaken

Parallelweg L.S. 29 - HENGELO
telefoon K. 5400 - 2390

licht- en krachtinstallaties

ELECTRO-TECHNISCHE FABRIEK

J-W-Beckmann & zn.

Gevestigd sedert 1919 - Enschede, Kantoor: Oldenz.str. 134
Fabriek: Zwanesteeg 8-10, Tel. K 5420-4182-8221-5159

Biej 's levens wit
en 's levens zwat
Sprek aait 'n blömken
nog tot 't hart

van Amerongen

bloemenhuis

Industriestraat 61, HENGELO

„Rigtersbleek”

voor

KATOENEN en *Stoffen*
KUNSTZIJDEN

◆ N.V. RIGTERSBLEEK v/h G. J. van Heek & Zonen, ENSCHEDE

Wat zas as dös was kas!

TASCHE

dut alles wat e kan um
oewleu naor tevreanheed
te bedeenen

Keerls-, vrouwleu en keenderkleer'n

Manufacturen

Berre- en berregood

De coöperatie

was, is en blif nog aait de zaak,
de zaak, dee enkel en allenig de
belangen van de verbroekers op
't oog heft; daarom voert zee ook
't devies:

NICH UM 'T GEWIN
MER VEUR 'T GEZIN!

Coöp. „SAMENWERKING“, Hengelo

'n Corset koop i'j in vertrouw'n
Dat is safe

bij **GEERTJE REEF**

doar kōj aaltied op bouw'n
deej helpt ow vast op dreef.

Telefoon 3036 Hengelo

Veur de a.s. FEESTDAGEN hebben wiej
vanallens volop

Snoopgood - Speculaos - Fijn Gebak

Komt ees kieken!

A. SMITHUIS Krabbenbosweg 20
telefoon 3201, Hengel

„Delicia“
koffiemelk

- a) met 10% vet
b) met 32% vaste
melkbestanddelen

Uitsluitend
verkrijgbaar
bij de
zelfstandige
melkhandelaar

N.V. FEBRIEK VAN MELKPRODUKTEN
EERDMANS - RIJSEN

Roelof's

LEDERWAREN

zijn niet te evenaren!

Wilhelminastraat 21
telefoon 587
OLDENZAAL

Coöperatieve Zuivelfabriek

„De Eendracht“

ROSSUM

Het **BESTE** adres
voor allerlei
ZUIVEL-PRODUKTEN!

Als U van mooie kousen houdt

koopt dan

ten Cate Nylons

Gulden Heert en *Silver Heert*

Automobielbedrijf
W. Noordegraaf

HENGELO (O.) — Telefoon 4444

Voor uw expeditie en
transporten
VAN DER MAAS
OOTMARSUM

MOLENVELD

schoenen, sportartikelen
badminton-rackets, shuttles
Industriestraat 51, telefoon 2706, HENGELO

'n Taofelkleed van plastic
dut 't magnefiek

Is goedkoper, steet net en geet langer met

Fa. Wed. J. Walhof Beekstraat 29
Hengel

Coöp. Zuivelfabriek
„Concordia“
BORNERBROEK

Leverd uitsluitend

1e kwaliteit produkten
BOTER — KAAS

Telefoon 201

... en **NIET** vergeten

Witteveen
voor **GOR-RAY** rokken
Drienerstraat • HENGELO

TER HORST & Co. N.V.

KONINKLIJKE JUTESPINNERIJ EN WEVERIJ TE RIJSSEN

vraagt vrouwelijk en mannelijk

personeel

voor diverse fabrieks-afdelingen

Goede lonen en
uitstekende
arbeidsvoorwaarden

't Twènts

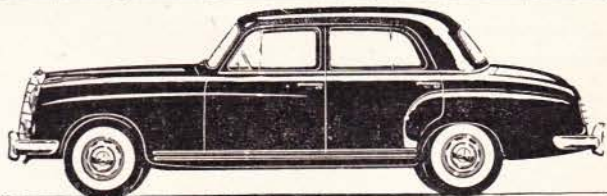
is de spraoke
van de leefde

Begriepend

Gemoodeluk

Rech oet 't hert

'egreppen

MERCEDES-BENZ SERVICE

in Almelo **GARAGE GEBR. KEMPERS**

Off. agent van Mercedes-Benz voor Almelo, Hengelo en omstr.

OLDENZAAL

de zaak met meer
dan 50 toonkamers

Versteeg's verve

veur hoer en erve

F. Versteeg Glas- en Verfhandel
Molenstraat 20 - Hengelo (O.)

COÖP. ZUIVELFABRIEK
„NOOIT GEDACHT“
OOTMARSUM

Prima melk en melkprodukten
Roomboter steeds eerste kwaliteit

Steeds meer tevreden klanten
dragen onze MAXIS-korsetten
en Beha

de Renner is toch goedkoper
Marktstraat 6 - Hengelo

Fa. B. ten Eekelder
onbetwist
de schoenspecialist

Enschedestraat 5
HENGELO (O.)

speciaal
adres :

muziek-
handel

**B
U
L
T**

Oldenzaal

Voor kousen, sokken, knopen en
kousenreparatie

„het spinnewiel“

Tuindorpstraat 41, Tel. 4994, Hengelo

VOOR BETERE HERENKLEDING
HOEDEN EN MODES

oostvogel
sinds
1795

Grotestraat 63, ALMELO

Timmerfabriek
HANNINK

HENGELO (O.) Telefoon 3701

Levering van **KOZIJNEN**
RAMEN
DEUREN
TRAPPEN enz.

voor utiliteits- en woningbouw

- Gunstig gelegen industrieterreinen, ruime arbeidsmarkt.
- De grootste markt van Twente.
- Een prachtige omgeving.

INLICHTINGEN: STADHUIS RIJSSEN

„Formelta“

de ideale
koffiemelk

U
proeft
de
room

Verkrijgbaar in flessen van 230 gram
(36 cent) en 400 gram (52 cent)

Verkoopkantoor „Multifarm“
Boekelo

Voor verhuur van
gelegenheidskleding

uw adres

H. ZWIER

v. Riebeekstr. 42, Enschede, Tel. 8159
annex Toneelkleding

HENGELER LEU!

haalt oew vleis
biej de jongs van

VAN GELDER

want dee kènt
oew allemoale

Veur kalfs rund- en peerevleis
dus naar 't VLEESPALIS

v. Buuren & Trutmans

Cronjéstraat 15, Tel. 2552, HENGEL

verhuusd oew duur
de gaanse weerd

Vroagt meer ee's
um te komm'n proaten

Eis het beste!
eis SOLA-tafelbestek

Gegarandeerd
voor het leven!

Sola-speciaalzaak

Wemenstraat 6, HENGELO, Tel. 7832
Kotmansweg 6b, HENGELO, Tel. 4981

Wilt U Uw tuin laten aanleggen, bijplanten of veranderen. Bezoekt U dan de „ERICA KWEKERIJEN“ te Borne. Uit honderduizenden planten als Bloem- en Sierheesters. Coniferen. Rozen. Vaste- en Rotsplanten kunt U een keuze maken. De „ERICA-KWEKERIJEN“ zijn de mooiste kwekerijen in Twente met de grootste voorraden.

Geopend alle werkdagen tot 5 uur, andere uren alleen bij telefonische of schriftelijke afspraak.

Een motorrijwiel, scooter, of bromfiets?
Het grootste rijgenot verschaft U:

NSU

Importeur

J. Huiskes

prijzen vanaf f 535.- Tel. 401 - Delden

Lekk're en gezonde
pankooke, met mèl
van de Grutter

Erven ten Cate oet Boorn

**Tubbergen
met Vasse
en Hezingen**

Rustige,
bosrijke
omgeving
Eenvoudige en
gemoedelijke
bevolking
Lage tarieven
en belastingen

INLICHTINGEN: V V V